

**VIND DE BRANDSTOF IN
ALLES WAT JE DOET**

8.F

8FUELS

MAARTEN MEIJER

8 FUELS

**ONTDEK DE
VERBORGEN
ENERGIE IN JE
WERK EN LEVEN**

DOOR MAARTEN MEIJER

© 2025 Maarten Meijer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Eerste druk, 2025

Voor vragen, lezingen of samenwerkingen:

Maarten Meijer

maarten.meijer@me.com

www.maartenmeijer.nl

INHOUD

Inhoud	4
Over de auteur	5
Inleiding	6
DEEL 1: DE 8 FUELS	7
1 · Fascination as Fuel	8
2 · Frustration as Fuel	12
3 · Failure as Fuel	15
4 · Feedback as Fuel	19
5 · Foresight as Fuel	23
6 · Friendship as Fuel	27
7 · Freedom as Fuel	31
8 · Fact as Fuel	35
DEEL 2: DE ENERGIE IN CONTEXT	39
Fossiele Brandstoffen	40
AI als Additief	42
Nawoord: Jij als Fuel	43

OVER DE AUTEUR

Mijn naam is Maarten Meijer. Als conceptueel denker zie ik mezelf in de kern als een designer, gedreven door een fascinatie voor onderwijs en technologie. Mijn aanpak is het ontwerpen van de startcondities en omstandigheden waarin teams en ideeën samen kunnen groeien. Ik streef naar democratisch en pragmatisch leiderschap: niet alleen de koers bepalen, maar ook zelf meebouwen en zorgen dat iedereen aangehaakt is en blijft.

De filosofie van 8 Fuels is ontstaan uit ervaring en denkwerk: een manier om de energie in systemen te beelden.

Het is voor mij een geleefde praktijk; de energie die ik vind in de stilte en de uitzichten van de Alpen of in de ritmes van de technomuziek die ik als DJ Marty Moustache draai en produceer, is de energie die mijn werk voedt. Ik hoop dat het jou evenveel inzicht en inspiratie brengt.

INLEIDING

Energie is overal. In de stille concentratie van een diepe interesse. In de wrijving van iets dat beter kan. In de onverwachte helderheid na een mislukking. Ze is de onzichtbare kracht achter wat we maken, leren en volhouden. Dit boek verkent acht van die bronnen en geeft ze taal én verhaal, zodat je ziet wat er al is:

Fascination — de diepe stroom van interesse.

Frustration — de schurende kracht.

Failure — de veerkracht na het vallen.

Feedback — de wind die bijstuurt.

Foresight — de horizon die uitnodigt.

Friendship — het web van vertrouwen.

Freedom — de ontdekkingsruimte.

Fact — de realiteit.

Wat volgt is geen methode maar een lens. Een uitnodiging om met andere ogen naar je dagelijkse werkelijkheid te kijken, en de brandstof te herkennen die al in het volle zicht ligt. Dit boek geeft beeld en woorden aan energie die er altijd al was, zodat je haar kunt zien, delen en, waar passend, vergroten.

DEEL 1: DE 8 FUELS

1 - FASCINATION AS FUEL

DE VONK

Charles Darwin was geen bioloog in de moderne zin van het woord. Hij was een man met een onstilbare fascinatie voor de natuur. Tijdens zijn reis met de Beagle verzamelde hij niet alleen plichtsgetroouw monsters, maar raakte hij geobsedeerd door de subtiele verschillen in de snavels van vinken op de Galápagoseilanden.

Het was een detail dat een ander misschien als triviaal zou afdoen. Waarom waren ze *nét* even anders? Het was een vraag zonder direct economisch nut, zonder duidelijke opdracht. Maar het was een vraag die hem niet losliet. Deze diepe, bijna irrationale nieuwsgierigheid naar een klein detail zette een denkproces in gang dat uiteindelijk de wereld op zijn kop zou zetten met de evolutietheorie.

Fascination is geen afleiding van het 'echte werk'; het is de essentie ervan.

DE ESSENTIE

Fascination is de puurste vorm van intrinsieke motivatie. Het is de onweerstaanbare aantrekkingskracht tot een onderwerp, een vraag of een mysterie, los van enige externe beloning of doelstelling. Het is de 'waarom' die geen businesscase nodig heeft. Waar interesse beleefd aan de oppervlakte blijft, graaft fascinatie zich in. Het is de energie die je voelt als je de tijd vergeet, als je 's nachts wakker ligt

om een idee uit te denken of een spoor volgt dat je blijft aantrekken, zonder te weten waar het uitkomt.

Wanneer we vragen: "Wat levert het op?", draait Fascination die vraag om en vraagt: "Wat boeit ons echt?".

Deze brandstof heeft een zelfversterkend effect: hoe meer je toegeeft aan je fascinatie, hoe meer onverwachte ontdekkingen je doet, wat je fascinatie verder aanwakkert en verdiept. Het is de motor van 'flow' die zichzelf draaiende houdt, een kompas dat niet per definitie naar de verwachte bestemming wijst, maar naar de meest energierijke route.

'FASCINATION IS GEEN AFLEIDING VAN HET 'ECHTE WERK'... HET IS DE BRONCODE ERVAN.'

HET HABITAT

Een habitat dat gedijt op Fascination as Fuel is doordrenkt van een speelse, intellectuele nieuwsgierigheid. Hier wordt een diepe, bijna kinderlijke nieuwsgierigheid gekoesterd voor de wereld in al haar facetten – van de onuitgesproken verlangens van een klant tot een onverwacht patroon in data of een elegant stukje code. Er is bewust ruimte gemaakt voor vrije exploratie, voor de momenten waarop niet de vraag 'wat levert het op?' leidend is, maar de vraag 'wat als...?'. In deze cultuur worden sporen gevolgd puur omdat ze intrigeren, in

het volle besef dat de meest waardevolle ideeën vaak schuilen op plekken buiten de gebaande paden. Het is een ecosysteem dat de fascinatie actief beschermt tegen een te strakke focus op efficiëntie, en zo het cruciale vermogen behoudt om het onbekende te ontdekken en zichzelf continu te vernieuwen.

DE PRAKTIJK

In de laboratoria van 3M was wetenschapper Spencer Silver gefrustreerd. Hij probeerde een supersterke lijm te ontwikkelen, maar creëerde per ongeluk het tegenovergestelde: een zwakke lijm die wel plakte, maar ook makkelijk losliet zonder sporen achter te laten. Volgens de opdracht was het een totale mislukking. Maar Silver bleef gefascineerd door de unieke eigenschappen van zijn 'nutteloze' creatie.

Jarenlang bleef hij intern lezingen geven over zijn lijm, gedreven door pure fascinatie, zonder een duidelijke toepassing. Pas toen zijn collega Art Fry, die gefrustreerd was omdat de boekenleggers steeds uit zijn kerkliedboek vielen, een van die lezingen bijwoonde, viel het kwartje. De 'mislukte' lijm was perfect voor herbruikbare boekenleggers.

Zo werd de Post-it Note geboren, niet uit een strategisch plan, maar uit de onverwoestbare fascinatie van een wetenschapper voor een 'mislukking'.

HET ARSENAAL

De Curiosity Compass Creëer een groot visueel overzicht, bijvoorbeeld op een whiteboard, waar teamleden anoniem of open hun persoonlijke en professionele fascinaties op post-

its kunnen noteren. Door deze notities te clusteren, ontdek je de onverwachte 'energie-hotspots' in je team en zie je waar de verborgen, collectieve nieuwsgierigheid ligt.

De Vonk-Estafette Dit is een improvisatie-oefening die de diversiteit aan passies viert en onverwachte verbindingen legt. Eén persoon presenteert vijf minuten over een persoonlijke fascinatie en eindigt met een vraag. De volgende persoon moet die vraag linken aan een van zijn of haar eigen fascinaties en presenteert vervolgens vijf minuten, waarna het 'stokje' weer wordt doorgegeven.

Het 'Wat Als'-Budget Stel een micro-budget in, volledig los van projecten en zonder directe verantwoordingsplicht. Medewerkers kunnen hier aanspraak op maken om een fascinatie te voeden: het kopen van een vreemd boek, het bijwonen van een obscure lezing, of het bestellen van een component voor een passieproject. De enige voorwaarde is dat ze delen wat ze hebben ontdekt met het team.

2 - FRUSTRATION AS FUEL

DE VONK

Een oester is een toonbeeld van comfort. Totdat er iets irritants binnendringt: een zandkorrel. Deze constante, onoplosbare wrijving is een bron van stress. De oester kan de zandkorrel niet uitwerpen. In plaats van te sterven aan de irritatie, doet de oester iets magisch. Hij begint de bron van frustratie te omhullen met laagjes parelmoer. Jarenlang, geduldig.

De scherpste bron van pijn wordt langzaam getransformeerd tot het meest kostbare juweel. Zonder de frustratie van de zandkorrel, zou er nooit een parel zijn.

DE ESSENTIE

Frustratie is de energie die vrijkomt op het snijvlak van de huidige realiteit en een gewenste toekomst. Het is een pijn die precies wijst naar een plek waar het systeem niet langer voldoet; geen ruis, maar het meest precieze en eerlijke innovatie-advies dat je ooit zult krijgen. Wanneer deze energie correct wordt gekanaliseerd, creëert het een versterkend effect: de ervaring van frustratie leidt tot onderzoek, wat leidt tot een verbetering, wat een gevoel van voldoening geeft en de openheid voor het aanpakken van volgende frustraties vergroot.

De kunst is dus niet om frustratie op te lossen, maar om de energie ervan te vangen en om te zetten in parelmoer.

'FRUSTRATIE IS GEEN RUIS; HET IS HET MEEST PRECIEZE EN EERLIJKE INNOVATIE-ADVIES DAT JE OOIT ZULT KRIJGEN.'

HET HABITAT

Een habitat dat gedijt op Frustration as Fuel behandelt wrijving als een kostbaar signaal. Een klacht van een klant is hier geen lastig ticket voor de helpdesk, maar het startpunt van een creatief proces; een design-brief voor het hele team.

In deze cultuur wordt het uiten van frustratie gezien als een daad van diepe loyaliteit, als het bewijs dat iemand genoeg om het geheel geeft om de moeite te nemen een schuurplek aan te wijzen. De 'zandkorrels', die kleine, dagelijkse irritaties, worden niet weggepoetst, maar gekoesterd. Ze krijgen een centrale plek in het verbeterproces, als de kern waaromheen het parelmoer van de oplossing wordt gevormd.

Het is een omgeving waar de vraag "Waar schuurt het het meest?" continu en zonder angst wordt gesteld, omdat teams het vertrouwen en het mandaat voelen om die plekken zelf te polijsten.

DE PRAKTIJK

Na een jachtpartij in de Zwitserse Alpen in 1941, ergerde ingenieur George de Mestral zich aan de honderden 'burrs' (klit-zaadjes) die aan zijn broek en in de vacht van zijn hond kleefden. In plaats van ze er vloekend af te plukken en weg te gooien, werd zijn frustratie overstemd door zijn nieuwsgierigheid.

Hij legde de klitten onder een microscoop en ontdekte het briljant simpele systeem van duizenden kleine haakjes die zich vastklampten aan de lussen in zijn kleding. Jarenlang experimenteerde hij om dit natuurlijke principe na te bootsen.

Het resultaat: Velcro (klittenband), een uitvinding die voortkwam uit een doodgewone irritatie na een wandeling in het bos.

HET ARSENAAL

De Frustratie-Journey Map Breng niet de ideale 'customer journey' in kaart, maar juist de reis van de grootste ergernissen. Maak een visuele tijdlijn van het proces en pinpoint exact waar en waarom de wrijving voor de klant of medewerker optreedt.

De 'Het Zou Toch Simpel Moeten Zijn'-Pot Plaats een fysieke of digitale pot op een centrale plek. Iedereen kan anoniem briefjes toevoegen die beginnen met "Het is toch absurd dat..." of "Waarom kan X niet gewoon...?". Eens per maand wordt de pot geleegd en stemt het team op de meest herkenbare of pijnlijke frustratie. Dit wordt de prioriteit voor de volgende verbetersprint.

3 - FAILURE AS FUEL

DE VONK

Stel je een perfecte porseleinen kom voor, glad en zonder fouten. Op een dag valt hij. De kom ligt in scherven op de grond. Voor velen is dit het einde van het verhaal; het object heeft zijn perfectie verloren en is waardeloos geworden.

Maar in Japan bestaat een kunstvorm die deze 'mislukking' eert: Kintsugi, wat letterlijk 'gouden verbinding' betekent. Een ambachtsman verzamelt de scherven met de grootste zorg. Hij lijmt ze niet onzichtbaar aan elkaar in een poging de breuk te verbergen. In plaats daarvan mengt hij de lak met puur goud en voegt de stukken samen, waarbij elke barst, elke breuklijn, wordt opgevuld en geaccentueerd met een gouden ader.

Het object dat hieruit ontstaat, is geen reparatie; het is een wedergeboorte. De kom is niet hersteld naar zijn oude staat, maar getransformeerd tot iets nieuws en unieks. De gouden lijnen zijn geen littekens van een trauma, maar een gevierd onderdeel van zijn geschiedenis, een bewijs van zijn veerkracht.

Deze praktijk is diep geworteld in de filosofie van wabi-sabi: het omarmen van het onvolmaakte en het vinden van schoonheid in de sporen van vergankelijkheid. In Kintsugi is de breuk niet het einde, maar de bron van een nieuwe, diepere schoonheid. Falen is hier geen schande, maar een litteken dat met goud wordt geëerd.

Falen is wat er gebeurt als je nieuwe dingen probeert. Het is geen oordeel, maar simpelweg de uitkomst van een experiment. Zie het als pure informatie: een duidelijk antwoord op de vraag: 'Werkt dit zoals ik dacht?'.

Een mislukt experiment is wetenschappelijk gezien net zo waardevol als een geslaagd experiment; beide verkleinen het veld van onzekerheid. De kunst van Failure as Fuel is dan ook het ontwerpen van slimme, snelle en leerzame experimenten.

Een team dat zo durft te werken, leert razendsnel en bouwt een cultuur op waarin fouten niet worden weggestopt, maar worden gezien als kansen om beter te worden.

**'EEN MISLUKT EXPERIMENT IS
WETENSCHAPPELIJK GEZIEN NET ZO
WAARDEVOL ALS EEN GESLAAGD
EXPERIMENT; BEIDE VERKLEINEN HET
VELD VAN ONZEKERHEID.'**

HET HABITAT

Een habitat dat gedijt op Failure as Fuel is een veilige werkplaats voor de geest. De aandacht gaat er direct naar de les, niet naar de schuldvraag; de vraag "Wat hebben we geleerd?" is de standaardreactie op elke onverwachte uitkomst. Een prototype is hier een vraag die je stelt met je handen, een snelle en goedkope manier om te ontdekken waar aannames niet kloppen.

Het hele systeem is gericht op het ontwerpen van 'intelligente mislukkingen': kleine, snelle experimenten met een duidelijke leervraag. De moed om te experimenteren wordt er gevierd, en de lessen die uit een mislukking komen, worden openlijk gedeeld.

DE PRAKTIJK

In 1928 keerde de Schotse wetenschapper Alexander Fleming terug van vakantie naar zijn laboratorium in Londen. Hij was van nature een slordige werker en ontdekte dat een van zijn petrischalen met stafylokokken-bacteriën besmet was geraakt met een schimmel. Zijn experiment was, volgens de regels van de wetenschap, mislukt. Voordat hij de schaal weggooidde, merkte hij echter iets vreemds op: rondom de schimmel waren de bacteriën volledig verdwenen.

Waar anderen een vervuiling zagen, zag Fleming een mysterie. Deze 'mislukking' in het steriel houden van zijn lab was het startpunt voor de ontdekking van een substantie die de schimmel produceerde: penicilline. Een van de grootste medische doorbraken in de geschiedenis – die miljoenen levens zou redden – werd geboren uit een moment van onoplettendheid en de weigering om een mislukking direct als waardeloos af te schrijven.

Het Failure Resume Vraag teamleden om een CV te maken van hun grootste professionele mislukkingen. Wat was het project, wat was de hypothese, wat ging er mis en wat was de belangrijkste les? Dit normaliseert falen en focust op de groei.

De Pre-Mortem & de Zelfmoordmissie Start een project met een 'pre-mortem': het team stelt zich voor dat het project spectaculair is mislukt en lijst de oorzaken op. Kies vervolgens de meest waarschijnlijke oorzaak en ontwerp een 'zelfmoordmissie': een klein, snel experiment om te proberen het project op precies dat punt te laten falen.

De Phoenix Award Een kwartaalprijs, niet voor het meest succesvolle project, maar voor het team dat de meest waardevolle les heeft geleerd uit een project dat niet ging zoals gepland. De 'winnaars' presenteren hun verhaal, wat leren van falen een prestigieuze activiteit maakt.

De Faal-Meditatie Een korte, geleide oefening waarbij teamleden terugdenken aan een klein, recent faalmoment en bewust de fysieke sensatie van het ongemak observeren, zonder oordeel. Het doel is niet om het weg te redeneren, maar om te wennen aan het gevoel.

4 - FEEDBACK AS FUEL

DE VONK

Een donkere wolk van duizenden spreeuwen pulseert en verandert van vorm; een levend, ademend organisme van veren en vleugels dat als één geheel door de lucht golft zonder ooit te botsen. De vraag die onvermijdelijk opkomt is: wie leidt deze dans? Er is geen koning of generaal die de commando's geeft. Hoe kan zo'n perfect gecoördineerde, complexe beweging ontstaan?

Het geheim is even simpel als geniaal: er is geen leider. De intelligentie zit niet in één vogel, maar in het hele systeem, en draait op een constante stroom van micro-feedback. Elke individuele spreeuw houdt alleen rekening met de zes of zeven vogels die het dichtst bij hem vliegen. Zijn gedrag wordt bepaald door drie simpele, onbewuste regels: blijf dichtbij je burens, maar niet te dichtbij; vlieg in dezelfde gemiddelde richting; en beweeg naar het gemiddelde centrum van de groep.

Een kleine koerswijziging van een enkele vogel aan de rand, door een windvlaag of een naderende roofvogel, wordt direct opgepikt door zijn burens. Zij passen zich aan en een 'kettingreactie van intentie' rimpelt in een fractie van een seconde door de hele zwerm. De wolk vormt een ondoordringbare muur van beweging vormt.

Het is de ultieme demonstratie van hoe een constante stroom van simpele, lokale en directe feedback kan leiden tot een adembenemend, intelligent en veerkrachtig collectief resultaat.

DE ESSENTIE

Feedback is de stroom van informatie die je vertelt wat het effect is van je acties. Het is de data die een systeem nodig heeft om te leren en zich aan te passen. Net als de spreekwiel die zijn koers constant bijstelt op basis van zijn directe burens, stelt feedback ons in staat om continu kleine, slimme aanpassingen te maken.

In zijn puurste vorm is het neutrale, feitelijke informatie die simpelweg zegt: "Toen jij X deed, was het resultaat Y." Het bewust organiseren van deze informatiestroom creëert een zelflerend systeem dat wendbaar blijft, contact houdt met de realiteit en daardoor de snelste weg naar een doel vindt.

'FEEDBACK IS GEEN KRITIEK, MAAR DE DATA DIE EEN SYSTEEM OVER ZICHZELF TERUGKRIJGT OM TE KUNNEN LEREN.'

HET HABITAT

Een habitat dat gedijt op Feedback as Fuel is een plek waar informatie continu en vrij stroomt. Net als in een zwerm spreekwielen is iedereen constant bezig met het zenden en ontvangen van kleine, lokale signalen om de gezamenlijke koers te bepalen. De signalen van buiten; het gedrag van een klant wordt gelezen als de meest pure vorm van feedback.

Binnen het team is het geven en ontvangen van informatie een normale, veilige activiteit, gezien als een geschenk dat helpt om te groeien. Het werkritme zit vol met ingebouwde momenten om te luisteren, waardoor continu bijsturen de standaard is.

Nieuwe ideeën worden hier niet in isolatie ontwikkeld, maar direct getest met prototypes, met als enig doel om een concept te laten evolueren tot een werkende oplossing.

DE PRAKTIJK

Vóór de Franse chef Auguste Escoffier eind 19e eeuw, was de professionele keuken een chaos van individuele koks die allemaal hun eigen gang gingen. Escoffier introduceerde het 'brigade'-systeem, een hiërarchische maar diep collaboratieve structuur. De sleutel tot zijn succes was een meedogenloze, real-time feedback-loop.

De chef-kok (de 'aboyeur') riep de bestellingen, de verschillende 'parties' (vlees, saus, groenten) bereidden hun deel en gaven constant feedback aan elkaar over timing en voortgang. Een gerecht werd pas doorgegeven als het de goedkeuring had van de chef de partie. Het was een systeem van constante, directe en ego-loze feedback, niet bedoeld als kritiek, maar puur gericht op het perfecte eindresultaat op het bord.

Dit systeem, geboren uit de noodzaak voor perfecte coördinatie, is vandaag de dag nog steeds de wereldwijde standaard in high-end gastronomie.

De Stille Review Een ontwerper, schrijver of strateeg presenteert zijn werk. Het team krijgt 15 minuten om feedback te geven, maar uitsluitend op post-its en in absolute stilte. De presentator mag niet praten of verdedigen, alleen lezen en clusteren. Deze methode haalt de ego's en defensieve reacties uit de discussie en dwingt iedereen om de feedback helder en respectvol te formuleren.

De Feedforward-Muur Anders dan feedback (gericht op het verleden), is feedforward gericht op de toekomst. Creëer een fysieke of digitale muur waar iedereen een persoonlijke 'hulpvraag' kan ophangen voor een toekomstige uitdaging. Bijvoorbeeld: "Ik moet volgende week een lastige presentatie geven. Wie heeft één tip voor mij om de boodschap scherp te krijgen?"

De Saus-Test Een eenvoudige check-in voor meetings. Vraag aan het begin: "Wie heeft er deze week 'aan zijn eigen saus geproefd'?". Dit is een speelse metafoor voor het moment dat iemand feedback vroeg en kreeg, en zijn werk daardoor beter maakte. Het normaliseert het vragen om en ontvangen van feedback als een alledaagse, positieve activiteit.

De Dankjewel-Discipline Bij het ontvangen van feedback (bv. na de 'Stille Review') is de enige toegestane verbale reactie: "Dankjewel voor de feedback." Geen verdediging, geen uitleg. Dit dwingt de ontvanger om echt te luisteren en de feedback te laten bezinken.

5 - FORESIGHT AS FUEL

DE VONK

Terwijl zijn tijdgenoten schilderijen maakten van heiligen en edellieden, was Leonardo da Vinci geobsedeerd door de anatomie van een vogelvleugel en de werveling van water in een rivier.

Zijn notitieboeken staan vol met duizenden schetsen, niet alleen van wat hij zag, maar van wat *mogelijk* zou kunnen zijn. Hij keek naar de vleugels van een vleermuis en ontwierp een vliegmachine. Hij bestudeerde de schubben van een schildpad en tekende een gepantserde tank. Hij ontleedde lichamen om de werking van spieren te begrijpen, niet alleen voor zijn kunst, maar ook om de eerste robot te kunnen ontwerpen.

Leonardo 'voorspelde' de toekomst niet; hij observeerde de fundamentele principes van de natuur zo diepgaand dat hij de blauwdrukken kon tekenen van een wereld die nog niet bestond. Zijn foresight was geen dromerij, maar een daad van intense observatie, gecombineerd met een grensverleggende verbeeldingskracht.

Hij ontleedde het heden om de toekomst te kunnen samenstellen.

DE ESSENTIE

Foresight is de kunst van het verbeelden van méérdere mogelijke toekomsten, met als doel om in het heden wijzere

en veerkrachtigere beslissingen te nemen. Deze brandstof verlegt de focus van het reactief oplossen van problemen naar het proactief creëren van nieuwe mogelijkheden.

Door continu te verkennen en je huidige koers te testen tegen diverse scenario's, bouw je een diep aanpassingsvermogen op. Je leert te navigeren in onzekerheid, waardoor nervositeit plaatsmaakt voor het zelfvertrouwen dat je met elke verandering kunt omgaan.

Het is de vaardigheid om met een open blik vooruit te kijken en je handelen van vandaag te baseren op de mogelijkheden van morgen.

'FORESIGHT IS NIET HET VOORSPELLEN VAN DÉ TOEKOMST, MAAR DE KUNST VAN HET VERBEELDEN VAN MÉÉRDERE MOGELIJKE TOEKOMSTEN.'

HET HABITAT

Een habitat dat gedijt op Foresight as Fuel is een anatomisch theater van het heden. Het is een omgeving die, in de geest van Leonardo da Vinci, geobsedeerd is door het ontleden van de wereld zoals die nu is. Hier worden bestaande processen, klantgedrag en technologieën niet als vanzelfsprekend beschouwd, maar met een bijna kinderlijke

nieuwsgierigheid uit elkaar gehaald om hun onderliggende principes te begrijpen. De ware magie ontstaat vervolgens in de recombinitie: het vermogen om een bewezen mechanisme uit de biologie toe te passen op een logistiek probleem, of de esthetiek van een kunstwerk te gebruiken om een gebruikersinterface te verbeteren. Foresight is hier geen abstracte voorspelling, maar een creatieve daad van synthese: het samenstellen van een verrassende, nieuwe toekomst met de bouwstenen die wellicht vandaag al in overvloed aanwezig zijn.

DE PRAKTIJK

Tijdens de Krimoorlog in de jaren 1850 was Florence Nightingale gefrustreerd. Meer soldaten stierven in de Britse veldhospitalen aan ziektes dan op het slagveld zelf. Ze verzamelde obsessief data over de doodsoorzaken. In plaats van alleen een rapport te schrijven over het verleden, gebruikte ze deze data om de toekomst te veranderen. Ze ontwikkelde de 'polar area diagram', een revolutionaire vorm van datavisualisatie die voor iedereen – van generaals tot koningin Victoria – direct duidelijk maakte dat de meeste doden te wijten waren aan slechte hygiëne. Haar diagrammen waren geen terugblik, maar een krachtig instrument van foresight. Ze lieten zien dat als de omstandigheden niet zouden veranderen, duizenden soldaten in de *toekomst* onnodig zouden sterven. Haar werk leidde tot een complete hervorming van de militaire en later de civiele gezondheidszorg, allemaal gedreven door de kunst om data te gebruiken om een onvermijdelijke, grimmige toekomst te visualiseren en zo het heden te veranderen.

Het Museum van de Toekomst Verdeel een groep in teams. Hun opdracht: creëer een mini-tentoonstelling uit het jaar 2045 over jullie huidige organisatie. Welke objecten liggen er in de vitrine? Wat staat er op het informatiebordje ernaast? Was het een doorslaand succes of een interessante mislukking? Deze oefening dwingt om voorbij de volgende kwartaalcijfers te kijken.

De Scenario Windroos Maak een canvas met twee assen die de belangrijkste onzekerheden voor jouw domein representeren (bv. 'hoge vs. lage regulering' en 'individualistisch vs. collectief'). Dit creëert vier extreme, maar plausibele toekomstscenario's. Analyseer vervolgens: hoe robuust is onze huidige strategie in elk van deze vier werelden?

De Signalen-Speurtocht Stuur je team de wereld in (fysiek of online) met de opdracht om op jacht te gaan naar 'zwakke signalen': vreemde nieuwe technologieën, opvallende sociale trends, onverwachte startups. Verzamel en bespreek deze signalen: wat zou het betekenen als dit signaal over 10 jaar mainstream is?

6 - FRIENDSHIP AS FUEL

DE VONK

Diep onder de grond van een oud, volwassen bos vindt de ware magie plaats. Het is geen strijd om overleving van de sterkste boom, zoals we ooit dachten. Het is een fluisterend, onzichtbaar partnerschap. De wortels van de bomen zijn verbonden door een gigantisch, ondergronds netwerk van schimmeldraden: het myceliumnetwerk.

Via dit 'Wood Wide Web' communiceren en collaboreren de bomen. Oudere, grotere 'moederbomen' sturen suikers en voedingsstoffen naar jonge zaailingen die in de schaduw vechten voor licht. Bomen waarschuwen elkaar voor insectenplagen door chemische signalen door het netwerk te sturen. Ze delen hulpbronnen om de zwakkeren te ondersteunen, niet uit liefdadigheid, maar omdat de kracht van het hele bos afhangt van de gezondheid van elke individuele boom.

Dit is geen netwerk; dit is een ecosysteem dat draait op wederkerigheid en vertrouwen. Het is vriendschap op de schaal van de natuur.

DE ESSENTIE

Friendship is de kwaliteit van de relaties in een systeem. Het is de onzichtbare infrastructuur van vertrouwen, psychologische veiligheid en loyaliteit die een groep mensen transformeert tot een veerkrachtig en coherent team. De kern is de fundamentele overtuiging dat je je kwetsbaar durft op te

stellen, dat je openhartige feedback kunt geven en ontvangen, en dat je collega's je steunen als je een risico neemt.

Deze brandstof heeft een krachtig, zelfversterkend effect: een daad van kwetsbaarheid die goed wordt ontvangen, bouwt vertrouwen. Dit vertrouwen leidt tot eerlijkere communicatie, wat leidt tot effectievere samenwerking en de moed om grotere, collectieve risico's te nemen.

'FRIENDSHIP IS DE ONZICHTBARE INFRASTRUCTUUR VAN VERTROUWEN DIE BEPAALT OF EEN GROEP MENSEN EEN VERZAMELING INDIVIDUEN IS, OF EEN VEERKRACHTIG, COHERENT TEAM.'

HET HABITAT

Een habitat dat gedijt op Friendship as Fuel voelt als het basiskamp voor een uitdagende expeditie. De teamleden functioneren er als 'touwgenoten', wier succes onlosmakelijk met elkaar is verbonden. Rond het 'kampvuur' aan het einde van de dag vermengen de gesprekken over de volgende etappe zich met de persoonlijke verhalen, de twijfels en de successen.

Er heerst het instinctieve besef dat de top alleen door het hele team samen bereikt kan worden. Deze diepe, onuitgesproken loyaliteit maakt de zware reis niet alleen draaglijker, maar ook fundamenteel leuker en betekenisvoller.

DE PRAKTIJK

Toen de jonge, ambitieuze d'Artagnan in de 17e eeuw in Parijs aankwam, leerde hij al snel een cruciale les: zijn individuele moed en zwaardvechtkunst waren niets waard zonder de onwankelbare band die hij smeedde met de drie musketiers Athos, Porthos en Aramis.

Hun beroemde motto was geen loze kreet, maar hun operationele code. Hun vriendschap was een 'force multiplier': d'Artagnans impulsiviteit werd getemperd door Athos' wijsheid, Porthos' kracht werd ingezet voor het collectief en Aramis' slimmigheid redde hen uit situaties waar vechten geen zin had. De talloze successen die ze boekten, zoals het dwarsbomen van de kardinaal en het redden van de eer van de koningin, waren voor elk van hen individueel volstrekt onmogelijk geweest.

Hun verhaal is het tijdloze archetype van een team wiens collectieve kracht, geboren uit diepe loyaliteit en vertrouwen, oneindig veel groter is dan de som van de individuele delen.

De Relationele Landkaart Teken op een groot vel de projectleden en belangrijkste stakeholders. Teken vervolgens de lijnen tussen de personen: een dikke lijn voor een sterke, vertrouwensvolle relatie, een stippellijn voor een zwakke relatie, en een bliksemschicht voor een relatie vol frictie. Dit maakt het onzichtbare netwerk zichtbaar en start een gesprek over waar de verbindingen versterkt moeten worden.

De Held, de Mentor en de Rookie Een narratieve check-in aan het begin van een meeting. Iedereen deelt kort een ervaring van de afgelopen week vanuit één van de drie archetypen: "Ik voelde me een 'Held' toen ik X oploste," "Ik had een 'Mentor'-moment toen ik Y hielp," of "Ik voelde me een 'Rookie' toen ik met Z worstelde." Dit normaliseert succes, hulp bieden én hulp vragen.

7 · FREEDOM AS FUEL

DE VONK

In steden over de hele wereld zie je een stille, maar kleurrijke revolutie. Op vergeten, kale stukjes land tussen het beton verschijnen plotseling bloemen en moestuinen. Dit is **Guerrilla Gardening**: burgers die zonder formele toestemming, maar met een duidelijke, positieve intentie de stad vergroenen. Een paar straten verder zie je misschien hoe bewoners met een pot verf zelf een zebrapad schilderen op een gevaarlijk kruispunt, of met stoelen en plantenbakken een 'pop-up'-park creëren. Dit is **Tactical Urbanism**.

Beide bewegingen delen dezelfde filosofie. Ze wachten niet op toestemming van een trage bureaucratie. Ze opereren autonoom, buiten de formele regels, maar gedreven door een diep gevoel van eigenaarschap en de overtuiging dat het creëren van directe, lokale waarde belangrijker is dan het blindelings volgen van de bestaande structuur. Het is een daad van 'constructieve ongehoorzaamheid': een oefening in vrijheid die de wereld mooier, veiliger en menselijker maakt, één bloembed of zebrapad tegelijk.

DE ESSENTIE

Freedom is de combinatie van een helder kader en de volledige autonomie daarbinnen. Het is de ruimte om zelf de weg te vinden tussen de lijnen die de richting aangeven. Op de werkvloer betekent dit de vrijheid om zelf te bepalen *hoe* je een doel bereikt, zolang het *wat* (de missie) en het *waarom* (de visie) helder zijn.

Deze brandstof voedt direct het gevoel van eigenaarschap. De autonomie om zelf beslissingen te nemen en te experimenteren, leidt tot een gevoel van meesterschap en directe impact. Dit versterkt op natuurlijke wijze het verantwoordelijkheidsgevoel en de pro-activiteit in een team.

'CONTROLE LEIDT TOT COMPLIANCE, VRIJHEID LEIDT TOT COMMITMENT.'

HET HABITAT

Freedom is de aanwezigheid van diep vertrouwen en de afwezigheid van angst. Het is de brandstof voor eigenaarschap en vindingrijkheid, een kracht die twee gezichten kent. Soms is het de **gerichte vrijheid** van de avonturenspeeltuin: een helder kader waarbinnen je volledig autonoom een creatieve en effectieve weg naar een doel vindt.

Op andere momenten is het de **grenzeloze vrijheid** van het lege canvas: de open ruimte zonder vooraf bepaald doel, essentieel voor pure, serendipiteuze ontdekking. Een habitat dat deze brandstof begrijpt, is een plek die bewust speelt met deze kaders. Het weet instinctief wanneer het iemand een speeltuin moet bieden en wanneer het een leeg atelier moet aanreiken, vol vertrouwen dat uit beide vormen van vrijheid eigenaarschap, meesterschap en een diep commitment zullen voortkomen.

DE PRAKTIJK

Decennialang was de High Line in New York een verroeste, vergeten spoorlijn die als een industrieel litteken door de stad sneed. Plannen voor de sloop lagen klaar. Maar in 1999 zagen twee buurtbewoners, Joshua David en Robert Hammond, iets anders. Op de verlaten sporen had de natuur de vrijheid genomen om terug te keren: wilde grassen, bloemen en bomen hadden er een onverwachte, ruige tuin gecreëerd.

Gedreven door de wens om deze unieke, poëtische plek te behouden, gaven ze zichzelf de vrijheid om een ondenkbaar idee te lanceren: transformeer de spoorlijn tot een zwevend openbaar park. Ze hadden geen formele opdracht, geen budget, geen politieke steun. Ze begonnen met een buurtbijeenkomst en bouwden een beweging van onderaf. Tegen alle bureaucratische en commerciële druk in, hielden ze vast aan hun visie. Hun vrij genomen initiatief inspireerde uiteindelijk de hele stad. Vandaag de dag is The High Line een wereldberoemd icoon van stadsvernieuwing. Het is geen park dat top-down is ontworpen; het is een droom die van onderaf is ontstaan, puur gevoed door de vrijheid die twee burgers namen om potentie te zien waar anderen alleen verval zagen.

HET ARSENAAL

De Bureaucratie Begravenis Organiseer een korte, ludieke ceremonie. Vraag elk teamlid om de meest zinloze, energie-vretende regel op een briefje te schrijven. Stop alle briefjes in een doos, begraaft deze symbolisch in de tuin of verbrand ze in een vuurkorf en spreek een grafrede uit. Het is een cathartische daad die het team het mandaat geeft om actief onnodige regels ter discussie te stellen.

De Guerrilla Pot Reserveer een klein deel van een projectbudget (bv. 5%) als de 'Guerrilla Pot', zonder formele goedkeuringsprocedure. Elk teamlid kan, na een korte pitch aan twee collega's, een bedrag gebruiken voor een onorthodox idee of een snelle test. Het is een ingebouwde motor voor 'constructieve ongehoorzaamheid'.

Het Autonomie Akkoord Maak aan het begin van een project een expliciet, visueel contract tussen het team en het management. Definieer de belangrijkste domeinen (bv. Budget, Tijd, Aanpak) en geef per domein met een schuifknop aan waar de autonomie ligt. Dit maakt de onuitgesproken verwachtingen over vrijheid expliciet en voorkomt frictie achteraf. Dit akkoord is ook een diagnostische tool: teams die moeite hebben met het invullen of zich nergens autonoom voelen, geven een sterk signaal af over de onderliggende cultuur van vertrouwen en eigenaarschap.

8 - FACT AS FUEL

DE VONK

In 1915 was het doel van ontdekkingsreiziger Ernest Shackleton helder: de eerste oversteek van Antarctica maken. Maar zijn schip, de Endurance, kwam muurvast te zitten in het pakij. Maandenlang dreven ze mee, tot het ijs het schip verpulverde en deed zinken. Dit was het ultieme, onomkeerbare Feit: de expeditie was voorbij. Het doel was niet langer de oversteek, maar overleving. Shackleton accepteerde dit nieuwe feit onmiddellijk en maakte een reeks gedurfde keuzes die leidden tot de wonderbaarlijke redding van elk lid van zijn bemanning. Zijn verhaal is de ultieme les dat succes niet altijd het voltooiën van je oorspronkelijke plan is, maar soms juist de moed om een catastrofaal feit te accepteren en al je energie te steken in een nieuw, ondenkbaar alternatief.

DE ESSENTIE

Fact is een onveranderlijke realiteit. Het is de zwaartekracht van de situatie: je kunt er slim mee omgaan, maar je kunt het niet negeren. Fact as Fuel is de energie die vrijkomt op het moment van radicale acceptatie. Het is de kracht die ontstaat wanneer je stopt met vechten tegen de realiteit en de vraag stelt: "Oké, gegeven dat dit de nieuwe wereld is, wat wordt er nu mogelijk?".

Het omarmen van een feit is een proces dat leidt tot diepe veerkracht: de confrontatie met de nieuwe realiteit, het bewuste loslaten van oude plannen en het nieuwsgierig

verkennen van de mogelijkheden die juist dán ontstaan. Het is de kunst van het pivoteren: je koers slim ombuigen om de kracht van de nieuwe stroom te gebruiken.

'FACT AS FUEL IS DE ENERGIE DIE VRIJKOMT NA RADICALE ACCEPTATIE.'

HET HABITAT

Een habitat dat gedijt op Fact as Fuel ademt een sfeer van moedig realisme. De harde, onverbloemde waarheid wordt hier niet vermeden, maar direct en helder op tafel gelegd. Een fundamentele verandering in de buitenwereld, zoals een nieuw klantgedrag, wordt direct geaccepteerd als de nieuwe realiteit.

Een onvermijdelijk feit wordt hier ervaren als de ultieme creatieve bevrijding; de schone lei die de deur opent voor radicale heruitvinding, omdat de oude regels niet meer gelden. Er is de collectieve wijsheid om eerst de ruimte te nemen voor acceptatie. Afscheid van het oude plan te nemen. En daarna alle energie te richten op de heroriëntatie in de nieuwe werkelijkheid..

DE PRAKTIJK

Twee dagen na de lancering in 1970, op weg naar de maan, hoorde de bemanning van Apollo 13 een harde knal. De

iconische woorden klonken door de radio: "Houston, we've had a problem." Een zuurstoftank was geëxplodeerd, waardoor het moederschip onherstelbaar was beschadigd. Op dat moment werden honderden ingenieurs in het vluchtleidingscentrum geconfronteerd met een catastrofaal en onomkeerbaar Feit: de maanlanding was van de baan. De missie was niet langer exploratie, maar redding.

Het team op de grond accepteerde dit feit onmiddellijk. Het miljoenen dollars kostende plan werd zonder aarzeling overboord gegooid. Alle energie richtte zich op een nieuw probleem: het improviseren van een luchtfilter om de astronauten in leven te houden, met alleen de materialen die aan boord waren (tape, plastic zakken, karton). Het succes van Apollo 13 was niet het bereiken van de maan. Het succes was de ongekennde snelheid waarmee het hele team het falen van de oorspronkelijke missie accepteerde en al hun creativiteit in dienst stelde van het nieuwe, enige doel dat er nog toe deed: de bemanning thuisbrengen.

HET ARSENAAL

De 'Het Is Wat Het Is'-Koffie Wanneer een onvermijdelijke tegenslag het team raakt, las je een kwartier pauze in. Het enige doel: samen een kop koffie drinken en ongecensureerd klagen, zuchten of cynisch zijn. Na precies 15 minuten is het voorbij. Het ritueel creëert een duidelijk moment van collectieve acceptatie van de emotionele impact.

De Elegante Exit Wanneer een project overbodig is geworden door een Feit, organiseer je een 'dankbaarheids-uitvaart'. Teams presenteren de grootste successen en lessen van het 'overleden' project. Het doel is om het verleden te eren, zodat de energie en lessen meegenomen kunnen worden naar de toekomst.

De Zwaartekracht-Check Gebruik bij elke strategiesessie een whiteboard verdeeld in twee kolommen: 'Problemen die we kunnen oplossen' en 'Conditie waar we mee moeten leven' (de 'Zwaartekracht'). Dit voorkomt dat teams eindeloos veel energie verspillen aan het vechten tegen de zwaartekracht.

DEEL 2: DE ENERGIE IN CONTEXT

FOSSIELE BRANDSTOFFEN

DUURZAAM

Naast de acht duurzame energiebronnen, bestaan er brandstoffen met een ander karakter. Ze kenmerken zich door een snelle ontbranding en een hoge, directe energie-output. We noemen dit de fossiele brandstoffen. Ze hebben een ander effect op een systeem dan de duurzame varianten.

FEAR AS FUEL

Angst is een reactieve energie, geactiveerd door een waargenomen dreiging van buitenaf of van binnenuit. Het is de energie achter de veelgehoorde aanname: "De wereld verandert snel, dus wij moeten ook snel veranderen." Dit is vaak een reactie uit angst om irrelevant te worden.

Het effect is een onmiddellijke, collectieve focus op het afwenden van de dreiging. Risico's worden geminimaliseerd en processen worden voorspelbaar. De aandacht van het systeem richt zich naar binnen, op controle en efficiëntie. Dit resulteert in een omgeving met minder ruimte voor experiment (Failure) en autonomie (Freedom).

EGO AS FUEL

Ego is een individuele, competitieve energie, gericht op winnen en persoonlijke erkenning. Het effect is een hoge mate van persoonlijke drive en daadkracht, met een sterke focus op het behalen van meetbare, individuele successen. Dit kan in een systeem leiden tot een dynamiek waarin interne concurrentie de overhand krijgt op samenwerking (Friendship). In zo'n omgeving kan openhartige feedback (Feedback) sneller als een persoonlijke aanval worden ervaren.

**'DE WERELD VERANDERT SNEL, DUS
WIJ MOETEN OOK SNEL VERANDEREN.'**

DUURZAAM VERSUS FOSSIEL

Elke brandstof heeft zijn eigen eigenschappen en toepassingen. Fossiele brandstoffen zijn effectief voor het genereren van hoge snelheid en voorspelbaarheid op de korte termijn. De acht duurzame fuels zijn effectief voor het bouwen van aanpassingsvermogen en veerkracht op de lange termijn.

De vraag voor elk systeem is niet welke energie 'goed' of 'fout' is, maar welke eigenschappen het wil cultiveren en welk resultaat het nastreeft.

AI ALS ADDITIEF

AI ALS VERSTERKER

Naast de acht fundamenteel menselijke en natuurlijke brandstoffen, is er een nieuwe kracht in ons ecosysteem verschenen: Artificiële Intelligentie. Het is geen negende brandstof. De acht Fuels zijn de primaire, organische bronnen van energie. AI is een chemisch additief: een geconcentreerde stof die je in kleine hoeveelheden kunt toevoegen aan je bestaande brandstof om de prestaties ervan te verbeteren.

DE ALCHEMIST AAN HET ROER

Uiteindelijk is het additief, hoe krachtig ook, slechts een ingrediënt. De alchemist bepaalt de mix. De kwaliteit van het eindproduct hangt niet af van de aanwezigheid van het additief, maar van de wijsheid waarmee het wordt toegepast.

De ware potentie van AI wordt niet ontsloten door wat de technologie kan, maar door de kwaliteit en de puurheid van de menselijke brandstof waarmee we het durven te mengen.

NAWOORD: JIJ ALS FUEL

ÉÉN VONK KAN EEN VUUR ONTSTEKEN

We hebben een landschap verkend van acht krachtige brandstoffen. Ze zijn overal, als de elementen, wachtend op een vonk. Die vonk ben jij.

Jij als Fuel is geen negende brandstof; het is de bewuste daad die de andere acht tot leven wekt. Het is de keuze om falen te zien als data, om frustratie te zien als startpunt, om verbinding te zoeken waar transactie de norm is. Die keuze is de energie.

De eerste stap is zelfkennis. De 8 Fuels zijn universeel, maar niet iedereen heeft dezelfde 'natuurlijke mix'. Sommigen draaien van nature op Fascination, anderen worden gedreven door Frustration. De kunst is om niet alleen de Fuels in de wereld te herkennen, maar ook in jezelf. Wat is jouw dominante brandstof? Welke verwaarloos je? Het begrijpen van je eigen 'Fuel Supply' is de sleutel tot het effectief inzetten van je energie.

Eén vonk kan een vuur ontsteken. Weet welke energie jij een ruimte binnenbrengt. Ben je de vonk van nieuwsgierigheid, van moed, van vertrouwen? Je hoeft niet de formele leider te zijn om een ecosysteem te veranderen. Je hoeft alleen de vonk te zijn.

De 8 Fuels zijn het landschap. Jij bepaalt de reis.